

Fənn: Sahələr iqtisadiyyatının əsasları_
Qrup-.94,94A,195_

1. Müəssisə nədir?

- istehsalla məşğul olan hüquqi şəxsdir
- komməriya ilə məşğul olan hüquqi şəxsdir
- həm istehsal, həm də komməriya ilə məşğul olan hüquqi şəxsdir
- 2 və daha çox firmanın birləşməsindən əmələ gələn hüquqi şəxsdir
- kombinləşmə vasitəsilə təşkil olunan təsərrüfat subyektidir

2. Firma nədir?

- 2 və daha çox müəssisədən ibarət, həm istehsal həm də komməriya ilə məşğul olan hüquqi şəxsdir
- 2 və daha çox müəssisədən ibarət olan, həm istehsal həm də komməriya ilə məşğul olan fiziki şəxsdir
- komməriya ilə məşğul olan fiziki şəxsdir
- yalnız istehsalla məşğul olan hüquqi şəxsdir
- istehsalla məşğul olan hüquqi şəxsdir

3. Firma ilə müəssisənin oxşar cəhətləri hansıdır?

- hər ikisi istehsalla məşğul olur
- hər ikisi komməriya ilə məşğul olur
- hər ikisi həm istehsal, həm də komməriya ilə məşğul olur
- hər ikisi komməriya ilə məşğul olur, hüquqi şəxsdir
- hər ikisi daha çox təşkilatın birləşməsindən əmələ gəlir

4. Firma ilə müəssisənin fərqli cəhətləri hansıdır?

- firma komməriya ilə məşğul ola bilər, müəssisə isə yox
- firma hüquqi şəxsdir, müəssisə isə fiziki şəxs
- firma istehsalla məşğul olur, müəssisə isə istehlakla
- firma və müəssisə iki və daha çox təşkilatın birləşməsindən əmələ gəlir
- müəssisə bir neçə firmanın birləşməsindən əmələ gəlir

5. Aşağıdakılardan hansı firma haqqında nəzəriyyələrə aiddir?

- neoklassik, institusional, davranış
- neoklassik, iqtisadi, davranış
- institusional, iqtisadi, davranış
- davranış, iqtisadi, neoklassik
- iqtisadi, inzibati, davranış

6. Sahə iqtisadiyyatı fənninin tədqiqat obyektini hansıdır?

- firmalar, müəssisələr
- iqtisadiyyat, təbiət
- siyasi məsələlər, təşkilatlar
- müəssisələr, istehsalın həcmi
- firmalar, dövlət büdcəsi

7. Sahə iqtisadiyyatı fənninin predmetinə aid deyil?

- istehsal xərclərinin artırılması
- rentabelliyyənin yüksəldilməsi

- prespektiv planların hazırlanması
- istehsal xərclərinin azaldılması
- cari planların hazırlanması

8. Sahə iqtisadiyyatı fənninin predmetinə aiddir?

- rentabelliğin yüksəldilməsi
- istehsal xərclərinin artırılması
- rentabelliğin azaldılması
- istehsal xərclərinin azaldılması
- iqtisadiyyatın beynəlxalq səviyyədə araşdırılması

9. İqtisadiyyat elmi tədqiq olunmasına görə neçə yerə bölünür və hansılardır?

- makro, mikro, mezo, meqa
- makro, mikro, inzibati, iqtisadi
- optimal, sabit, mezo, meqa
- sosial, texniki, inzibati, siyasi
- texniki, təşkilati, inzibati, siyasi

10. Aşağıdakılardan hansı iqtisadiyyatı müəssisə səviyyəsində tədqiq edir?

- mikroiqtisadiyyat
- makroiqtisadiyyat
- mezoiqtisadiyyat
- meqoiqtisadiyyat
- firma iqtisadiyyatı

11. Aşağıdakılardan hansı iqtisadiyyatın ölkə səviyyəsində araşdırılmasıdır?

- makroiqtisadiyyat
- mikroiqtisadiyyat
- mezoiqtisadiyyat
- meqoiqtisadiyyat
- firma iqtisadiyyatı

12. Aşağıdakılardan hansı iqtisadiyyatın beynəlxalq səviyyədə araşdırılmasıdır?

- meqoiqtisadiyyat
- mikroiqtisadiyyat
- mezoiqtisadiyyat
- makroiqtisadiyyat
- iqtisadi təhlil

13. İstehsal firmaları hansı əlamətlərinə görə təsnifləşdirilir?

- fəaliyyət miqyasına, ixtisaslaşma dərəcəsinə görə
- əsas istehsal fondlarına, dövriyyə fondlarına görə
- mərkəzləşdirmə və qeyri-mərkəzləşdirməyə görə
- əsas istehsal fondlarına, xammalın xarakterinə görə
- dövriyyə fondlarına, istehsalın təşkili tipinə görə

14. Aşağıdakılardan hansı il ərzində işləmə müddətinə görə müəssisə tipinə aiddir?

- fasiləli, fasiləsiz, mövsümi
- hasilat, emaledici, yeyinti
- kiçik, orta, iri

- ixtisaslaşdırılmış, universal, qarışıq
- kütləvi, seriyalı, fərdi

15. Buraxılan məhsulun iqtisadi təyinatına görə təsnifləşdirilən müəssisələr hansılardır?

- istehsal vasitələri istehsal edən, istehlak şeyləri istehsal edən müəssisələr
- hasiledici müəssisələr, emaledici müəssisələr, kütləvi müəssisələr
- ixtisaslaşdırılmış müəssisələr, universal müəssisələr, seriyalı müəssisələr
- kütləvi müəssisələr, seriyalı müəssisələr
- fasiləli müəssisələr, mövsümi müəssisələr

16. İstehsal etdikləri xammal və materialın xarakterinə görə təsnifləşdirilən müəssisələr hansıdır?

- hasiledici sənaye, emaledici sənaye
- yeyinti sənayesi, yüngül sənaye
- fasiləli istehsal müəssisələri, fasiləsiz istehsal müəssisələri
- kütləvi istehsal müəssisələri, seriyalı istehsal müəssisələri
- yeyinti sənayesi, fasiləli istehsal müəssisələri

17. Fəaliyyət miqyasına görə təsnifləşdirilən müəssisələr hansıdır?

- kiçik, orta və iri müəssisələr
- yeyinti və yüngül müəssisələr
- hasiledici və emaledici müəssisələr
- fasiləli və fasiləsiz müəssisələr
- kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələr

18. İxtisaslaşma dərəcəsinə görə təsnifləşdirilən müəssisələr hansıdır?

- universal, ixtisaslaşmış, qarışıq müəssisələr
- kiçik, orta, iri müəssisələr
- yeyinti, yüngül, qarışıq müəssisələr
- hasiledici, emaledici, qarışıq müəssisələr
- kütləvi, seriyalı, ixtisaslaşdırılmış müəssisələr

19. İstehsal mərhələsini əhatə etməsinə görə təsnifləşdirilən müəssisələr hansıdır?

- məhsul istehsalının bir, iki və daha çox, bütün mərhələlərini əhatə edən müəssisələr
- ixtisaslaşdırılmış, universal, qarışıq müəssisələr, fərdi istehsal tipli müəssisələr
- istehsal vasitələri və istehlak şeyləri istehsal edən müəssisələr
- hasiledici və emaledici müəssisələr
- kütləvi, seriyalı və fərdi istehsal tipli müəssisələr

20. İstehsal olunan məhsulun təyinatına görə təsnifləşdirilən müəssisələr hansıdır?

- kütləvi, seriyalı, fərdi müəssisələr
- hasilat, emaledici, yüngül sənaye müəssisələri
- yüngül, ağır, qarışıq müəssisələr
- ixtisaslaşdırılmış, universal, qarışıq müəssisələr
- kiçik, orta, iri müəssisələr

21. İstehsalın təşkili üsuluna görə təsnifləşdirilən müəssisələr hansıdır?

- fərdi, dəstli, axınlı müəssisələr
- kiçik, orta, iri müəssisələr
- hasilat, emal, yüngül müəssisələr
- ixtisaslaşdırılmış, universal, qarışıq müəssisələr

- yüngül, yeyinti, ağır müəssisələr

22. Mexanikləşdirmə və avtomatlaşdırma dərəcəsinə görə təsnifləşdirilən müəssisələr hansıdır?

- qismən mexanikləşdirilmiş, kompleks mexanikləşdirilmiş, avtomatlaşdırılmış müəssisələr
- qismən avtomatlaşdırılmış, kompleks avtomatlaşdırılmış, mexanikləşdirilmiş müəssisələr
- ixtisaslaşdırılmış, universal, kompleks mexanikləşdirilmiş müəssisələr
- məhsul istehsalının bir, iki və daha çox, bütün mərhələlərini əhatə edən müəssisələr
- avtomatlaşdırılmış, ixtisaslaşdırılmış, məhsul istehsalının bir mərhələsini əhatə edən müəssisələr

23. Mülkiyyət mənsubiyyətinə görə təsnifləşdirilən müəssisələr hansıdır?

- dövlət, xüsusi, kollektiv müəssisələr
- fərdi, dəstli, axınlı müəssisələr
- hasilat, emal, yüngül müəssisələr
- kiçik, orta, iri müəssisələr
- yüngül, yeyinti, ağır müəssisələr

24. Firmanın istehsal quruluşuna aiddir:

- sexlər, istehsal sahələri
- banklar, xammal
- sexlər, əmək haqqı
- qiymətli kağızlar, bank kreditləri
- istehsal sahələri, qiymətli kağızlar

25. Aşağıdakı hansı hallarda resurs təminatını müəyyən edən sahələrə aid deyil?

- İdarəetmə
- Xammal
- Binalar
- Maşınlar
- Avadanlıqlar

26. İnsitusal nəzəriyyəyə görə firma hansı xərclərin optimallaşmasını nəzarətdə saxlamalıdır ?

- tranzaksiya xərcləri
- makroiqtisadi xərclər
- sahə -balans xərcləri
- regional xərclər
- əməliyyat xərcləri

27. Məhsul istehsalına görə sexlər təsnifləşdirilir:

- əsas, köməkçi, xidmətedici, yardımçı
- əsas, köməkçi, yardımçı, texnoloji
- əsas, köməkçi, texniki, texnoloji
- əsas, köməkçi, iqtisadi, inzibati
- əsas, texnoloji, iqtisadi, inzibati

28. Qapalı tipli səhmdar cəmiyyətlərdə işçilərin sayı neçə nəfər olmalıdır?

- 50
- 40
- 30
- 60

● 20

29. Səhmdar cəmiyyətlərin hansı formaları var?

- açıq və qapalı
- ağır və yüngül
- payçı və şərikli
- hasilat və emaledici
- fasiləli və fasiləsiz

30. Adi səhmlər səhmdar cəmiyyətin səhmlərinin sayının neçə faizindən çox ola bilməz?

- 75
- 80
- 60
- 50
- 25

31. İstehsal prosesinin mahiyyəti nədir?

- xammal və materialın hazır məhsula çevrilməsidir
- hazır məhsulun istehlakçılara çatdırılmasıdır
- əsas istehsal fondlarının köhnəlməsidir
- hazır məhsulun anbarlara yığılmasıdır
- yarımfabrikatların yenidən istehsalıdır

32. Əməliyyat nədir?

- bir iş yerində əmək predmeti üzərində ardıcıl yerinə yetirilən işlərin cəmidir
- eyni istehsal üzrə ixtisaslaşan müəssisələrin birlikdə cəmlənməsidir
- əmək vasitələrinin natural formasını itirmədən uzun müddət istehsalda iştirakı
- müəssisələrin ərazi və istehsalın həcminə görə irilənməsidir
- firmaların həm istehsal, həm də kommertiya ilə məşğul olması

33. Əməliyyatın tempi nədir?

- vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayı
- materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxt
- xammal və materialın idxal həcmidir
- müəssisələrin ərazi və istehsalın həcminə görə irilənməsidir
- hazır məhsulun anbarlara yığılması və anbarın tutumudur

34. Əməliyyatın taktı nədir?

- materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxt
- vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayı
- xammal və materialın idxal həcmidir
- müəssisələrin ərazi və istehsalın həcminə görə irilənməsidir
- hazır məhsulun anbarlara yığılması və anbarın tutumudur

35. Fərdi istehsal nədir?

- təkrar istehsalı nəzərdə tutulmayan biircinsli məmulatın buraxılışının kiçik həcmi
- dövrü olaraq istehsalı vaxtaşırı təkrar edilən məhsul buraxılışı
- uzun müddət ərzində fasiləsiz istehsal edilən məmulatın buraxılışının böyük həcmi
- uzun müddət ərzində fasilələrlə istehsal edilən məmulatın buraxılışı
- istehsalın mövsümlə əlaqədar həyata keçirilməsidir

36. Məhsulun tsiklik olaraq istehsalı dedikdə nə başa düşülür?

- dövrü olaraq istehsalı vaxtaşırı təkrar edilən məhsul buraxılışı
- uzun müddət ərzində fasiləsiz istehsal edilən məmulatın buraxılışının böyük həcmi
- uzun müddət ərzində fasilələrlə istehsal edilən məmulatın buraxılışı
- istehsalın mövsümlə əlaqədar həyata keçirilməsidir
- təkrar istehsalı nəzərdə tutulmayan biircinsli məmulatın buraxılışının kiçik həcmi

37. Kütləvi istehsal nədir?

- uzun müddət ərzində fasiləsiz istehsal edilən məmulatın buraxılışının böyük həcmi
- dövrü olaraq istehsalı vaxtaşırı təkrar edilən məhsul buraxılışı
- uzun müddət ərzində fasilələrlə istehsal edilən məmulatın buraxılışı
- istehsalın mövsümlə əlaqədar həyata keçirilməsidir
- təkrar istehsalı nəzərdə tutulmayan biircinsli məmulatın buraxılışının kiçik həcmi

38. Müəssisənin hansı təşkilati hüquqi forması təsis edilərkən müqavilə tərtib edilmir?

- fərdi müəssisələr
- şərikli və payçı müəssisələr
- səhmdar cəmiyyətlər
- məhdud məsuliyyətli müəssisələr
- şərikli müəssisələr

39. İstehsal müəssisəsində tara hazırlayan sexlər aşağıdakılardan hansına aiddir?

- yardımçı sexə
- əsas sexə
- sosial məişət bölməsinə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

40. İstehsal müəssisəsində nəqliyyat və enerji sexləri aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- sosial məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- köməkçi sexə

41. Məhsul istehsalında iştirak etməyən müəssisə bölməsi hansıdır?

- logistika
- kombinat
- sexlər
- fabrik
- zavodlar

42. İstehsal müəssisəsində alət sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- yardımçı sexə
- əsas sexə
- xidmətedici sexə
- heç biri

43. Müəssisənin xidmətedici sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- yardımçı sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar

44. Müəssisələrdə köməkçi təsərrüfat sahələrinin funksiyası nədən ibarətdir?

- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar

45. Müəssisənin əsas sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar

46. Qeyri maddi akitivlərin tərkibinə daxildir:

- lisenziyalar və patentlər
- binalar və nəqliyyat vasitələri
- maşın və avadanlıqlar, nəqliyyat vasitələri
- kassa və bankda olan pul vəsaitləri
- qurğular və dəzgahlar

47. Standartlaşdırma:

- normaların işlənilib hazırlanması (yaradılması) üzrə fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- məmullatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir

48. Sertifikasiya:

- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- məhsullar üçün norma, qayda və xarakteristikaları müəyyənləşdirən fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məmullatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir

49. Məhsulun keyfiyyəti:

- istehsal prosesində formalaşır

- tədavül prosesində formalaşır
- məhsula servis prosesində formalaşır
- bazarda formalaşır
- satış zamanı formalaşır

50. Aşağıdakılardan hansı marketinqin funksiyalarına aiddir?

- əmtəələrin satış bazarlarının müəyyənləşdirilməsi
- əmək məhsuldarlığının artırılması yollarının müəyyən edilməsi
- xammala tələbatın müəyyən edilməsi
- işçilərin sayının planlaşdırılması
- avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi

51. Aşağıdakılardan hansı marketinqin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- materiallara tələbatın hesablanması
- marketinq kompleksinin işlənilib hazırlanması
- bazar imkanlarının təhlili
- məqsədli bazarın seçilməsi
- marketinq tədbirlərinin həyata keçirilməsi

52. Biri əsas vəsaitlərə aid deyil?

- məmulat
- binalar
- dəzgahlar
- qurğular
- maşınlar

53. Firmanın həyat tsiklinin müddəti göstəricisindən:

- bitməmiş istehsalın həcmi hesablayarkən istifadə olunur
- kollektivin sosial inkişafını planlaşdırarkən istifadə edilir
- müəssisənin istehsal edilən məhsulların keyfiyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur
- satış kanallarını müəyyən etmək üçün istifadə edilir
- məhsulun maliyyə vəziyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur

54. İstehsal prosesləri mürəkkəblik dərəcəsinə görə necə təsnifləşdirilir?

- sintetik, analitik və birbaşa istehsal prosesləri
- əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal prosesləri
- mexaniki və fizikikimyəvi istehsal prosesləri
- dəstəli, fərdi və əsas istehsal prosesləri
- əsas, köməkçi və fərdi istehsal prosesləri

55. Təkrar istehsalın formaları hansılardır?

- sadə və geniş
- intensiv və ekstensiv
- dövrü və fasiləsiz
- birbaşa və dolay
- dəqiq və təkmil

56. İstehsalın təmərküzləşməsi nədir?

- sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkilərinin mütəmadi artması
- bütün sənaye müəssisələrinin birliyi

- yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması
- istehsal həcmının kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi
- sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası

57. Kombinəlanmış istehsalların təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansına təminat vermir?

- müəssisənin mənfəətinin düzgün bölüşdürülməsini təmin edir
- texnoloji proseslərin yerinə yetirilməsinin ardıcılığını təmin edir
- aralıq məhsul və tullantılardan istifadə edilməsini təmin edir
- xammalın kompleks emalını təmin edir
- ətraf mühitin çirklənməsinin azalmasını təmin edir

58. Müəssisənin optimal ölçüsü nədir?

- az xərclə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olunan ölçüsüdür
- az xərclə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- mənfəətlə xərcin mütənasiblik təşkil etdiyi ölçüsüdür
- çox xərclə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- minimum xərclə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür

59. Müəssisənin minimal səmərəli ölçüsü nədir?

- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini minimuma endirə biləcək ən aşağı istehsal həcmidir
- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- uzunmüddətli dövrdə müəssisənin mənfəətini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- istehsal həcmının artım tempi ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artım tempinin bərabər olması
- müəssisədə istehsalın təkrarlanma dərəcəsi

60. Dövrüyyə vəsaitlərinə hansı aid edilmir?

- istehsal binaları
- qiymətli kağızlar
- hesablaşma hesabında olan vəsait
- debitor borclar
- kassada olan pul vəsaiti

61. Hansı hallarda əsas vəsaitlərə amortizasiya hesablanır?

- silindikdə
- köhnədikdə
- yenidən qiymətləndirildikdə
- paylanma zamanı
- başqa müəssisəyə əvəzsiz verildikdə

62. Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini əks etdirir?

- məhsulun əmək tutumunun azaldılması
- anbarında material ehtiyatlarının artması
- avadanlıqların istifadəsiz qalma müddətinin artması
- hazır məhsul anbarında məhsul ehtiyatlarının artması
- məhsulun satış həcmının azalması

63. Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- işçilərin sayının artması

- material məsrəflərinə qənaət edilməsi
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan vaxtın azaldılması
- vaxt vahidi ərzində istehsal olunan məhsulun kəmiyyətcə çoxaldılması
- məhsul vahidinin maya dəyərinin azaldılması

64. Müəssisənin iqtisadi sahədə fəaliyyətinin səmərəlilik meyarı dedikdə konkret nə başa düşülür?

- İstehsal fəaliyyətinin son nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin gətirdiyi səmərədir
- İstehsal fəaliyyəti zamanı məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin faydalı hissəsidir
- İstehsal fəaliyyətinin nəticəsi olaraq istehsal edilmiş məhsulun ümumi həcmnin dəyər ifadəsidir
- İstehsal fəaliyyətinin aralıq nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin kəmiyyətidir
- İstehsal fəaliyyətində istifadə edilən bütün resursların istehlak həcmidir

65. Makroiqtisadi göstəricilərin hesablanması zamanı əsas hansı indikativ göstəricinin hesablanmasından başlanılır?

- il ərzində yaradılmış milli gəlir
- milli sərvət
- il ərzində yaradılmış ümumi daxili məhsul
- il ərzində yaradılmış ümumi milli məhsul
- il ərzində yaradılmış xalis milli məhsul

66. Müəssisə səviyyəsində istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin meyarı aşağıda göstərilənlərdən hansıdır?

- mənfəət
- dəyər
- ümumi gəlir
- istehsal xərcləri
- əmtəəlik məhsul

67. Marksizm nəzəriyyəsinə görə vahid iş vaxtı vahidi ərzində istehsal olunan məhsulun miqdarı hansı göstərici ilə müəyyən edilir?

- əmək məhsuldarlığı
- sahibkarlıq qabiliyyəti
- kapital qoyuluşları
- torpaq rentası
- xammal və materiallar

68. Müəssisədə investisiya layhəsinin qəbul edilməsi üçün inteqral səmərəlilik göstəricisi:

- müsbət kəmiyyət olmalıdır
- mənfəətə bərabər olmalıdır
- mənfə kəmiyyət olmalıdır
- sıfır (0) bərabər olmalıdır
- xərclərdən çox olmalıdır

69. Vahid iş vaxtı vahidi ərzində və normal əmək intensivliyi şəraitində bir məhsul istehsalına orta hesabla çəkilən vaxt necə adlanır?

- ictimai zəruri iş
- ictimai əmək bölgüsü

- istehsalın ixtisaslaşması
- kooperasiyalaşdırma
- kombinələşdirilmə

70. Sabit istehsal xərclərinə aid deyil:

- material xərcləri
- inzibati işçilərə əməkhaqqı
- icarə xərcləri
- təhlükəsizlik xərcləri
- sığorta xərcləri

71. Ehtiyatların dəyərinin qiymətləndirilməsi metodlarına aiddir:

- FIFO
- SMMD
- LAFO
- XBD
- QDZ

72. Əmək haqqı nədir?

- iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiyə müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir
- işəgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait
- vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsait
- müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar
- işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait

73. Əməyin ödənişinin işəmuzd formasına aid deyil:

- intensiv işəmuzd
- dolaylı işəmuzd
- birbaşa işəmuzd
- mükafatlı işəmuzd
- mütərəqqi işəmuzd

74. Əməyin ödənişinin vaxtamuzd formasına aiddir:

- mükafatlı vaxtamuzd
- birbaşa vaxtamuzd
- mütərəqqi vaxtamuzd
- dolaylı vaxtamuzd
- akord sistemi

75. Menecerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

76. Aşağıdakı əlamətlərdən hansından planların növlərini təsnifləşdirərkən istifadə edilmir?

- istehsalın həcminə görə
- idarəetmə iyerarxiyasına görə
- planlaşdırma iyerarxiyasına görə

- əhatə etdiyi dövrə görə
- funksional baxımdan

77. Müəssisədə idarəetmə nədir?

- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş idarəetmə subyektii ilə istehsal heyətinin birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət tənzimləmə və idarəetmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət idarəetmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə yönəldilən lisenziyalaşdırma sistemidir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş tədbirlərin qiymətləndirilməsi sistemidir

78. Müəssisələrdə idarəetmə funksiyaları hansılardır?

- planlaşdırma, təşkilətmə, koordinasiya
- istehsal, mübadilə, istehlak
- idarəetmədə əmək bölgüsü, təkbaşınaçılıq, korporativ əhval-ruhiyyəsi
- xətti, funksional, xətti-funksional inzibati
- iqtisadi, sosial-psixoloji

79. İdarəetmənin metodları hansılardır?

- inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji
- iqtisadi, təşkilati, sosial-psixoloji
- inzibati, psixoloji, təşkilati
- iqtisadi; texnoloji, operativ
- maddi-texniki, təşkilati, iqtisadi

80. İdarəetmə prinsiplərinə aid deyil:

- koordinasiya
- İdarəetmədə əmək bölgüsü
- Ədalət prinsipi
- Təkbəşınaçılıq
- Təşəbbüskarlıq

81. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aiddir?

- səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- avtomatlaşdırma və mexanikləşdirmə prinsipi
- düzxətlilik prinsipi
- paralellik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi

82. Kapital qoyuluşu:

- əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
- istiqrazların buraxılışına sərf edilən xərclərdir
- qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır
- səhmlərin buraxılışına sərf edilən xərclərdir

- banka qoyulan depozitdir

83. Sənaye müəssisəsinin öz borclarını satınalma hüququnu digər müəssisəyə verməsi necə adlanır:

- faktoring
- lizinq
- forfeytinq
- anderraytinq
- aktuari

84. Tədavül fondlarına aid deyil?

- hazır məhsul
- bitməmiş istehsalat
- xammal və yarımfabrikat
- istehsal ehtiyatları
- gələcək dövrün xərcləri

85. Azərbaycan Respublikasında dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsi haqqında qanun neçənci ildə qəbul edilmişdir?

- 1993-cü il
- 1990-cu il
- 1992-ci il
- 1995-ci il
- 1989-cu il

86. Sənayedə əsaslı tikintinin maliyyələşdirilməsinin üsullarından biri hesab olunur?

- podrat üsulu
- lizinq üsulu
- diler üsulu
- broker üsulu
- makler üsulu

87. Müəssisədə pul vəsaiti saxlanılmasının hansı motivi yolverilməzdir?

- cərimələr
- sövdələşmə
- xəbərdarlıq
- möhtəkirlik
- əmək haqqının ödənilməsi

88. Müəssisə işçiləri daha çox maraqlıdırlar ki:

- əmək haqqı yüksəldilsin
- əmək məhsuldarlığı artsın
- rentabellik yüksəlsin
- kreditlərə görə faizlər aşağı salınsın
- istehsal xərcləri azaldılsın

89. Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri hansılardır?

- maddi-texniki, sosial, iqtisadi və təşkilati
- intensiv, ekstensiv, dəyişən, qarışıq
- fəhlələrin iş vaxtının artırılması, növbələrin fasiləsizliyi və istirahət müddətinin qısaldılması

- analitik, statistik, eksperimental, qarışıq
- müəssisədə inzibati idarə heyyyətinin sayının artırılması, fəhlələr arasında rəqabət, əmək haqqının artırılması

90. Vaxt norması nədir?

- məhsul (iş) vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtının elmi əsaslandırılmış, planlaşdırılmış miqdarıdır
- vaxt vahidində müvafiq ixtisaslı bir fəhlənin (icraçının), yaxud bir neçə icraçının müəyyən şəraitdə istehsal etməli olduğu məhsulun (işin) miqdarıdır
- növbə ərzində bir aqretata xidmət etmək üçün lazım olan fəhlələrin maksimum sayı və yaxud müəyyən təşkilati-texniki şəraitdə bir işçinin xidmət etdiyi mexanizmləri, cihazların və digər avadanlıqların miqdarıdır
- əsas işin yerinə yetirilməsində fəhlənin köməkçi xarakter daşıyan işlərə sərf etdiyi vaxta deyilir
- verilən işin həcmi yerinə yetirmək üçün işə çıxan fəhlələrin zəruri miqdarının müəyyən edilməsidir

91. Hazır məhsulun balans dəyəri ilə bərpa edilə bilən xidmət dəyəri arasındakı fərq nəyi müəyyən edir?

- qiymətdəndüşmə zərəri
- yenidənqiymətləndirmədən artımı
- amortizasiya məbləğini
- xalis balans dəyərini
- qalıq diskont dəyərini

92. Vaxtamuzd formada fəhlənin əməyi ödənilir:

- faktiki iş vaxtına görə
- təqvim vaxtına görə
- hazırlanmış məmumatın sayına görə
- material tutumuna görə
- göstərilən xidmətin həcminə görə

93. Hansı metoda görə anbara ilk mədaxil olunan məhsul ilk məxaric olunmalıdır:

- FIFO
- LIFO
- AVCO
- BBXD
- QDZD

94. Müəssisədə amortizasiya ayırmaları norması binalar üçün düz xətt metodu ilə neçə faizdir?

- 1.7
- 1.6
- 1.5
- 1.2
- 1.1

95. Sənaye məhsullarının sertifikatlaşdırılması üzrə hansı beynəlxalq standardlaşdırma insitutu məşğul olur?

- İSO
- İSB
- TSK

- MİT
- YTD

96. Maya dəyərinin hesablanması metoduna görə ilin sonuna olan mal material ehtiyatları nə ilə müqayisə edilir

- xalis bazar dəyəri
- çəkili orta dəyəri
- ilk alış son mədaxil dəyəri
- sonuncu faydalı istifadə müddəti
- son balans dəyəri

97. Əsas fondların ilin əvvəlinə və ilin sonuna dəyərləri hansı göstəricinin müəyyən olunmasında əsas rol oynayır?

- əsas fondların orta illik dəyərinin
- əsas fondların xalis balans dəyərinin
- əsas fondların qiymətləndirilməsi artımının
- əsas fondların qiymətdəndüşmə zərərinin
- əsas fondların ləğvətmə və silinməsinin

98. Nəqliyyat müəssisələrinin maddi istehsal sahəsindəki rolu nədən ibarətdir:

- daşıma prosesinin həyata keçirilməsi
- məhsulların mübadiləsinin həyata keçməsi
- məhsulların kütləvi istehlakının icrası
- istehsal prosesinin ahəngdarlığının təmini
- istehsal olunan məhsulların təyinatı üzrə bölgüsü

99. Əməyin stimullaşdırılmasının metodları hansılardır:

- sosial-iqtisadi, fizioloji və psixoloji
- inzibati amirlik, ənənəvi və qarışıq
- feodal, administrativ və kulinar
- kombinəlanmış, ixtisaslaşdırılmış, korrekte
- ixtisaslaşdırılmış, axınlı və kreditləşmə

100. Sənayenin inkişafının postindustrial mərhələsində hansı sahələr prioritetdir?

- elmututumlu və texnoloji
- hasilat və emal sənayeləri
- maşınqayırma və yüngül
- yeyinti, hasilat və ağırlaşdırıcı
- emal, yeyinti və yüngül

101. Marketingin başlıca fəaliyyət sahəsi hansı fəaliyyət növü ilə bağlıdır:

- Biznes
- İdarəetmə
- Təşkilat
- Sahibkarlıq
- Menecment

102. Müəssisələrdə istehsal proqramının əsaslandırılmasında əsasən aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunur?

- orta illik istehsal gücündən

- rentabellik normasından
- çıxış istehsal gücündən
- giriş istehsal gücündən
- rentabellik indeksindən

103. Aşağıdakılardan hansı planlaşdırmanın metodlarına aiddir?

- normativ metod
- sosial-psixoloji metod
- inzibati metod
- funksional metod
- iqtisadi təhlil metodu

104. Menecment nədir?

- menecment iqtisadiyyatın idarə edilməsinin bir hissəsi olmaqla, yalnız müəssisə miqyasındakı hadisə və prosesləri əhatə edir
- menecment idarəetmə anlayışından geniş mənada işlənir və milli iqtisadiyyatın idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment texnikanın idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment komplekslərin iqtisadiyyatın idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment ölkə iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir

105. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin inzibati metodun təsir vasitələrinə aid edilmir?

- əxlaq normaları
- qayda
- normativlər
- qərar
- göstərişlər

106. Bunlardan hansı idarəetmənin iqtisadi metodunun mexanizminə aid olunmur?

- təlimat
- vergi
- gəlir və mənfəət
- əmək haqqı
- qiymət

107. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aid deyil?

- qayda prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi
- intizam prinsipi
- istiqamətlərin vəhdəti prinsipi
- ədalət prinsipi

108. İdarəetmənin hansı prinsipinə görə hər bir işçiyə fərq qoyulmadan və həm də hörmətlə münasibət göstərilməlidir?

- Ədalət prinsipi
- İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- Heyətin mükafatlandırılması prinsipi
- Təşəbbüskarlıq prinsipi

109. İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçi çox yerdən deyil, özünün tabe olduğu şəxsdən əmr almalıdır?

- İstiqamətlərin vəhdəti prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi
- İntizam prinsipi
- Təkbəşinəçilik prinsipi

110. Barter:

- dəyəri ödənilmədən ekvivalent məbləğdə qarşılıqlı əmtəə (məhsul) mübadiləsinə əks etdirir
- müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti zamanı məhsul vahidinə material sərfinin yuxarı həddini əks etdirir
- müəyyən müddət ərzində konkret əmtəənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natural ifadədə yol verilə bilən məhdudiyətləri əks etdirir
- xarici şirkətin müəyyən haqq müqabilində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edir
- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edir

111. Müəssisənin ixrac əməliyyatlarına nələr daxil deyil?

- franşayzinq
- kreditə ixrac
- konsiqnasiya
- müvəqqəti ixrac
- təkrar ixrac

112. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətinə təsir edən amillərə aid deyil?

- sosial amillər
- tarixi amillər
- coğrafi amillər
- hüquqi və mədəni amillər
- siyasi və iqtisadi amillər

113. Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyəti növlərinə nələr daxil deyil?

- planlaşdırma və proqramlaşdırma
- ixrac və idxal
- birbaşa investisiya və portifel investisiyası
- lisenziyalaşdırma və franşayzinq
- idarəetmə kontraktları və «qıfılaltı» kontraktlar

114. Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətinin əsas motivi nədir?

- məhsul satışının miqyasının genişləndirməsi
- müəssisədə əmək tutumunun azaldılması
- müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması
- idarəetmənin təşkilinin təkmilləşdirilməsi
- müəssisədə fondveriminin artırılması

115. Firmanın bir perioddan digər perioda olan əmtəənin həyat tsikli göstəricisindən adətən hansı hallarda istifadə olunur

- bitməmiş istehsalın həcmi hesablayarkən istifadə olunur

- məhsulun maliyyə vəziyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur
- müəssisənin istehsal edilən məhsulların keyfiyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur
- satış kanallarını müəyyən etmək üçün istifadə edilir
- kollektivin sosial inkişafını planlaşdırarkən istifadə edilir

116. Aşağıdakılardan hansı istehsal tsiklinin azaldılmasının əsas istiqamətlərinə aid deyil?

- məhsulun fondtutumunun azaldılması
- təbii proseslərin süni üsulların köməyi ilə sürətləndirilməsi
- nəqliyyat və nəzarət əməliyyatlarının texnologiyası əməliyyatlarla səmərəli şəkildə əlaqələndirilməsi
- texnologiyanın təkmilləşdirilməsi
- növbələrarası fasilələrin azaldılması məqsədilə müəssisənin iş rejiminin təkmilləşdirilməsi

117. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin fərdi üsuluna aiddir?

- istehsalı təkrar olunmayan geniş nomenklaturanın olması
- avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəcə yüksək olması
- emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması

118. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin dəstəli üsuluna aid deyil?

- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- bir iş yerinə bir neçə əməliyyatın təhkim edilməsi
- emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması
- bir neçə növ materialın eyni zamanda emalı
- eyni tip avadanlıqların əsasən qrup halında yerləşdirilməsi

119. Aşağıdakı ünsürlərdən hansı vaxt normasına aid deyil?

- məzuniyyət vaxtı
- əsas vaxt
- iş yerinə xidmət vaxtı
- hazırlıq-tamamlama vaxtı
- köməkçi vaxt

120. Əməyin ödənilməsinin vaxtamuzd formasında işçilərin əmək haqqı hansı qaydada ödənilir:

- faktiki iş vaxtına görə
- hazırlanmış məmulatın sayına görə
- təqvim vaxtına görə
- materialtutumuna görə
- göstərilən xidmətin həcminə görə

121. Müəssisədə kadrların idarə olunmasına aid deyil:

- əməyin fondla silahlanma səviyyəsinin artırılması
- kadrlara tələbatın planlaşdırılması
- kadrların seçilməsi
- əmək fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi
- əmək haqqının və güzəştlərin müəyyən olunması

122. Məhsul istehsalına sərf olunan vaxt norması dedikdə nə başa düşülür?

- məhsul (iş) vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtının elmi əsaslandırılmış, planlaşdırılmış miqdarıdır
- növbə ərzində bir aqretata xidmət etmək üçün lazım olan fəhlələrin maksimum sayı və yaxud müəyyən təşkilati-texniki şəraitdə bir işçinin xidmət etdiyi mexanizmləri, cihazların və digər avadanlıqların miqdarıdır
- vaxt vahidində müvafiq ixtisaslı bir fəhlənin (icraçının), yaxud bir neçə icraçının müəyyən şəraitdə istehsal etməli olduğu məhsulun (işin) miqdarıdır
- əsas işin yerinə yetirilməsində fəhlənin köməkçi xarakter daşıyan işlərə sərf etdiyi vaxta deyilir
- verilən işin həcmi yerinə yetirmək üçün işə çıxan fəhlələrin zəruri miqdarının müəyyən edilməsidir

123. Sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin iqtisadi amilləri hansılardır?

- maddi-texniki, sosial, iqtisadi və təşkilati
- fəhlələrin iş vaxtının artırılması, növbələrin fasiləsizliyi və istirahət müddətinin qısaltılması
- analitik, statistik, eksperimental, qarışıq
- intensiv, ekstensiv, dəyişən, qarışıq
- müəssisədə inzibati idarə heyyyətinin sayının artırılması, fəhlələr arasında rəqabət, əmək haqqının artırılması

124. Əmək məhsuldarlığının ölçülmə üsulları hansıdır?

- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidi ərzində məhsul istehsalının həcmi
- məhsul vahidinə düşən əmək haqqının kəmiyyəti və əmək haqqı vahidinə düşən məhsulun həcmi
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan fərdi və ictimai əmək
- hər bir işçinin əmək haqqı və məhsul vahidinə düşən əmək haqqı
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidinə düşən əsas fondların dəyəri

125. Maliyyə fəaliyyətinin nəticələri haqqında hesabatın nəticəsinə əsasən müəssisənin hesabat ilini mənfəətlə başa vurmağı işçilərə nə üçün maraqlıdır

- əmək haqqı yüksəldilsin
- əmək məhsuldarlığı artsın
- rentabellik yüksəlsin
- kreditlərə görə faizlər aşağı salınsın
- istehsal xərcləri azaldılsın

126. İqtisadi ədəbiyyatda hansı növ istehsal gücü var?

- Layihə gücü, cari istehsal gücü, ehtiyat istehsal gücü
- Siyasi gücü, istehlak gücü, illik istehsal gücü
- Yekun istehsal gücü, layihə gücü, sosial gücü
- Mütərəqqi gücü, istehsal gücü, cari istehsal gücü
- İstehlak gücü, siyasi gücü, layihə gücü

127. Aşağıdakılardan hansı əmək haqqı sistemlərinə aid deyil?

- sadələşdirilmiş işəməzd
- dolaylı işəməzd
- birbaşa işəməzd
- mükafatlı işəməzd
- mütərəqqi işəməzd

128. Vahid iş vaxtının miqdarı dedikdə nə başa düşülür?

- məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həcmdə işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının planlaşdırılan miqdarıdır
- müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi tapşırığının plan ölçüsüdür
- qurulmuş avadanlıqların miqdarının plan ölçüsüdür
- fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür

129. Əmək məhsuldarlığı hansı istehsal amilindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- iş qüvvəsi
- kapital
- torpaq
- xammal
- sahibkarlıq qabiliyyəti

130. Toxuculuq kombinatları üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın ardıcıl emalına görə
- tullantılardan istifadəyə görə
- xammalın kompleks emalına görə
- üfiqi kombinələşmə
- istehsal-texniki

131. Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinələşmə mümkün deyildir?

- hasilat sənayesi
- yeyinti sənayesi
- metallurgiya
- emal sənayesi
- ağac emalı sənayesi

132. İstehsalın təmərküzləşdirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi nədə ifadə olunur?

- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində bazarlara daha çox məhsul çıxarılmasında
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində istehsalın texniki-iqtisadi gös-təricilərinin yaxşılaşmasında
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində yeni iş yerlərinin yaradılmasında
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində xammal və materialların emalı imkanlarının genişlənməsində
- eyniadlı məhsul istehsalçılarının sayının azalması nəticəsində sahənin idarə edilməsinin asanlaşmasında

133. Müəssisənin optimallaşması zamanı minimal səmərəli ölçü dedikdə nə başa düşülür?

- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini minimuma endirə biləcək ən aşağı istehsal həcmidir
- uzunmüddətli dövrdə müəssisənin mənfəətini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- istehsal həcmiminin artım tempi ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artım tempinin bərabər olması
- müəssisədə istehsalın təkrarlanma dərəcəsi

134. Müəssisənin optimallaşması dedikdə nə başa düşülür?

- az xərclə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olunan ölçüsüdür
- mənfəətlə xərcin mütənasiblik təşkil etdiyi ölçüsüdür
- çox xərclə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- az xərclə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- minimum xərclə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür

135. Sənaye sahələrində istehsalın təmərküzləşməsi nədir?

- sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkirlərinin mütəmadi artması
- yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması
- istehsal həcmının kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi
- bütün sənaye müəssisələrinin birliyi
- sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası

136. Əmtəlik məhsula daxil edilmir:

- bitməmiş istehsal qalığının dəyişməsi
- plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı
- plan ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı
- reallaşdırılmış məhsul
- ilin əvvəli və axırı üçün pulu ödənilməyən satılmış məhsul

137. Firmanın maliyyə resurslarının yaranma mənbəyinə və mənsəyinə görə hansı vəsaitlərə bölünürlər?

- Xüsusi və cəlb edilmiş vəsaitlər
- İstehsal edilmiş borc vəsaitləri
- Ümumi və borc istehsal vəsaitləri
- Əmtəə və qeyri istehsal vəsaitləri
- Xüsusi və kredit istehsal vəsaitləri

138. Aşağıdakılardan hansını kapital əmələ gətirən investisiyaya aid etmək olmaz?

- qiymətli kağızların alınmasına investisiya qoyuluşu
- fəaliyyət göstərən müəssisələrin genişləndirilməsinə investisiya qoyuluşu
- yeni müəssisələr tikilməsinə investisiya qoyuluşu
- müəssisənin texniki cəhətdən yenidən qurulmasına investisiya qoyuluşu
- müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə investisiya qoyuluşu

139. Aşağıdakılardan hansı müəssisədə investisiya fəaliyyətinin maliyyələş-dirilməsi mənbələrinə aid deyil?

- işçilərin əmək haqqı və sosial sığortaya ayırmalar
- büdcədən və büdcədən kənar fondlardan məqsədli investisiya ayırmaları
- borc maliyyə vəsaitləri
- istiqrazların yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər
- səhmlərin yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər

140. Müəssisələrdə hansı istiqamətə investisiya yönəldilmir?

- işçilərin əmək haqqının artırılmasına
- müəssisənin istehsal ehtiyatlarının bərpasına
- istehsal güclərinin genişləndirilməsinə
- yeni məhsul növlərinin işlənməsinə
- texnika və texnologiyanın modernləşdirilməsinə

141. Kimlər üçün əməyin ödənilməsinin dolayı işəməzd formasından istifadə olunur?

- köməkçi fəhlələr
- xidmətçilər
- əsas fəhlələr
- rəhbərlər
- mütəxəssislər

142. Əməyin ödənilməsinin işəməzd formasının tətbiqi şərti hansıdır?

- görülən işlərin dəqiq hesablanması mükünlüyü
- texnoloji qaydaların pozulması
- materiallardan israfçılıqla istifadə olunması
- əməliyyatların ardıcılıqla yerinə yetirilməsi
- avadanlıqlara xidmətin təşkilinin birqada üsulunun tətbiqi

143. Əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin iqtisadi amillərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması
- istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi
- elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsala tətbiqi
- yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi
- istehsalın təmər küzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi

144. Əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin maddi-texniki amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi
- istehsalın təmər küzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik cəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın təmər küzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi
- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi
- yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili

145. Əməyin təşkilinə və müəssisə kollektivinin idarə edilməsinə aid olmayan nədir?

- istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi
- işçilərin arasında iş bölgüsünün aparılması
- işçilərin işə qəbul olunması
- əməyin stimullaşdırılması
- kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması

146. Əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərməyən amil hansıdır?

- müəssisənin yaşayış yerinə yaxınlığı
- dövlətin sosial siyasəti
- əmək bazarının konyukturası
- fərdi əmək müqaviləsinin şərtləri
- işin xarakteri

147. Aşağıdakı xərc maddələrindən hansı maya dəyərinə daxil edilmir?

- sosial-mədəni ehtiyaclara çəkilən xərclər
- icarə haqqı xərcləri
- əmək haqqı xərcləri
- reklam xərcləri
- material xərcləri

148. Əsaslı xərclərə nə aiddir?

- əsas fondların yaradılmasına sərf olunan xərclər
- əsas fəhlələrin əmək haqqı xərcləri
- menecerlərin əmək haqqı xərcləri
- material xərcləri
- köməkçi fəhlələrin əmək haqqı xərcləri

149. Müəssisənin likvidliyi nədir?

- müəssisənin özünün qısamüddətli öhdəliklərini yerinə yetirə bilmək qabiliyyətidir
- müəssisənin innovasiya prosesini həyata keçirə bilmək qabiliyyətidir
- müəssisənin qısa müddət ərzində debitor borclarını əldə edə bilmək qabiliyyətidir
- müəssisənin məhsul istehsal edə bilmək qabiliyyətidir
- müəssisənin rəqabət apara bilmək qabiliyyətidir

150. Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikasında müəssisələrin dövlət büdcəsinə ödədikləri vergilərə aid deyil?

- gəlir vergisi
- mənfəət vergisi
- torpaq vergisi
- əmlak vergisi
- əlavə dəyər vergisi

151. Azərbaycan Respublikasının qanunverciliyinə əsasən hansı mal-materiallar əsas fondlara daxil edilir:

- dəyəri 500 manatdan yuxarı olan
- dəyəri 300 manata qədər olanlar
- dəyəri 800 manatdan yuxarı olan
- dəyəri 200 manatdan yuxarı olan
- dəyəri 1000 manatdan yuxarı olan

152. Müəssisənin balansının passiv hissəsi nəyi göstərir?

- müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını
- müəssisənin əmlakının tərkibini
- müəssisənin pul vəsaitlərini
- müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını

153. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələrinə aid deyil?

- kreditor borcları
- mənfəət
- amortizasiya ayırmaları
- nizamnamə kapitalı
- səhm buraxılışından daxil olan vəsaitlər

154. Müəssisənin balansının aktiv hissəsi nəyi göstərir?

- müəssisənin əmlakının tərkibini
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını
- müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini
- müəssisənin öhdəliklərini
- müəssisənin işçilərinin sayını

155. Firmada qiymətqoyma siyasəti həyata keçirilərkən idarə heyətinin ilk nəzərə nəzərə aldığı kateqoriya hansıdır?

- məhsulun maya dəyərini
- əsas fondların mənəvi köhnəlməsini
- işçilərin rəyini
- hazır məhsul anbarının həcmi
- təhciztçilərin etibarlılığını

156. Vaxtamuzd əmək haqqı sisteminin formalarına aiddir:

- mükafatlı vaxtamuzd
- mütərəqqi vaxtamuzd
- dolaylı vaxtamuzd
- birbaşa vaxtamuzd
- akord sistemi

157. İşəmuzd əməkhaqqı sisteminin formalarına aid deyil:

- intensiv işəmuzd
- mütərəqqi işəmuzd
- dolaylı işəmuzd
- mükafatlı işəmuzd
- birbaşa işəmuzd

158. Əməyin ödənilməsinin tarif sisteminə daxildir:

- tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı
- əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəratinə qoyulan tələblər
- iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı
- işçilərin mükafatlandırması sistemi, əmək haqqının minimum səviyyəsi
- tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məcəlləsi

159. Əmək haqqının iqtisadi mahiyyəti dedikdə nə başa düşülür?

- iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiyə müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir
- işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait
- vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsait
- müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar
- işgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait

160. Sənaye-istehsal heyətinə daxil edilmir:

- mənzil-kommunal təsərrüfatının işçiləri
- mütəxəssislər
- köməkçi fəhlələr
- mühafizə işçiləri və yangın söndürənlər
- əsas fəhlələr

161. Sənayə fəhlələri icra etdikləri işin xarakterindən fərqlərə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 4
- 2
- 3
- 6
- 5

162. Müəssisədə işləyən kuryerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına

163. Müəssisədə təchizat-satış işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- qulluqçular kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

164. Müəssisədə dəftərxana işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- qulluqçular kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

165. Müəssisənin idarəetmə heyəti hansı kateqoriyaya şamil edilir?

- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

166. İşlərinin xarakterinə görə fəhlələr qrupuna aid deyil:

- müəssisə ərazisinə nəzarət edənlər
- əmək predmetini emal edənlər
- məhsulun keyfiyyətinə nəzarət edənlər
- təmir işini həyata keçirənlər
- xammal və hazır məhsulu nəql edənlər

167. İstehsal heyəti icra etdikləri funksiyaların xarakterinə görə hansı kateqoriyalarına bölünürlər?

- fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, qulluqçular, kiçik xidmətedici heyət, şagirdlər, mühafizə işçiləri
- mühəndis-texniki işçilər, fəhlələr, şagirdlər, mühafizə işçiləri, vergi orqanlarının əməkdaşları
- sahibkarlar, səhmdarlar, menecerlər, fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, şagirdlər, qulluqçular
- menecerlər, marketoloqlar, mühasiblər, mühəndislər, yardımçı təsərrüfat işçiləri, payçılar

- baş mühəndis, ixtisaslı fəhlələr, qulluqçular, servis xidməti göstərənlər, satıcılar, klub işçiləri

168. Yeniliklərin tətbiqində özəl şirkətlərin son məqsədi:

- öz mənfəətini artırmaqdır
- istehlakçıların tələbatını daha dolğun ödəməkdir
- məhsulun keyfiyyətini yüksəltməkdir
- satış bazarlarını genişləndirməkdir
- rəqabət qabiliyyətini artırmaqdır

169. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbəyi rolunda çıxış edə bilməz?

- müəssisənin əmək haqqı fondunun vəsaiti
- müəssisənin ehtiyat fondunun vəsaiti
- müəssisənin təsisçilərinin verdiyi vəsait
- müəssisənin cəlb etdiyi borc vəsaitləri
- müəssisənin sərəncamında qalan mənfəət

170. İntelektual mülkiyyətə nə daxildir?

- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), incəsənət əsərləri
- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, sənaye məhsulları, xidmətlər, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), texnika
- kəşflər, ixtiralar, lisenziyalar, mülkiyyət hüquqları, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, avadanlıqlar
- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), məişət xidməti, lisenziyalar
- kəşflər, ixtiralar, mal və xidmətlər, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, inventarlar

171. Sənaye sahələrində istehsal olunan məhsulun keyfiyyəti:

- istehsal prosesində formalaşır
- satış zamanı formalaşır
- bazarda formalaşır
- tədavül prosesində formalaşır
- məhsula servis prosesində formalaşır

172. Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti standartlarının növlərinə aid deyil?

- milli standartlar
- dövlətlərarası standartlar
- regional standartlar
- beynəlxalq standartlar
- mühasibat standartları

173. Müəssisə məhsulunun sertifikatlaşdırılması dedikdə nə başa düşülür:

- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsullar üçün norma, qayda və xarakteristikaları müəyyənləşdirən fəaliyyətdir
- məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir

● məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir

174. Normalaşdırılmayan dövriyyə vəsaitlərinə aiddir:

- pul vəsaitləri
- bitməmiş ehtiyatlar
- istehsal ehtiyatları
- hazır məhsul
- gələcək dövrün xərcləri

175. Dövriyyə vəsaitlərinə nələr aiddir?

- dövriyyə fondları və tədavül fondları
- dövrüyyə fondları və əsas fondlar
- istehsal ehtiyatları və qurğuları
- pul vəsaitləri və çoxillik əkmələr
- gələcək dövrün xərcləri və ötürücü qurğular

176. Dövriyyə fondlarının tərkib ünsürləri hansılardır?

- tədavül fondları, gələcək dövrün xərcləri və pul vəsaitləri
- yanacaq, təmir ehtiyatları və hazır məhsul
- pul vəsaitləri, azqiymətli tezköhnələn əşyalar, debitor borcları
- gələcək dövrün xərcləri, tədavül fondları, pul vəsaitləri
- istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal və gələcək dövrün xərcləri

177. Müəssisənin dövriyyə fondları nədir?

- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- istehsal prosesində iştirakından asılı olmayaraq, dəyərini itirən fondlardır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
- öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar

178. Kombinləşmənin əsas şərti nədir?

- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir məkanda təmərküzləşdirilməsidir
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bazarın bölüşdürülməsidir
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyni texnoloji avadanlıqlardan istifadə edilməsidir
- eyni bir ərazidə analoji müəssisələrin cəmləşdirilməsidir
- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir ölkədə yerləşdirilməsidir

179. Aşağıdakı cəhətlərdən hansı kombinləşmə üçün səciyyəvi deyildir?

- vahid satış şəbəkəsinin olması
- vahid enerji sistemi
- müxtəlif istehsalların ərazicə birliyi
- vahid nəqliyyat bazası
- kombinata daxil olan istehsalların texniki-iqtisadi vəhdəti

180. Aşağıdakı cəhətlərdən hansı həm kombinləşməyə, həm də təmərküzləşməyə şamil olunur?

- müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi
- işçilərin sayının azalması
- anoloji məhsullar istehsal edən müəssisələrin birliyi
- müxtəlif istehsalların birliyi
- müəssisələrin istehsal etdiyi məhsul digəri üçün xammaldır

181. Müəssisədaxili ixtisaslaşdırma nədir?

- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə analog təşkil edən, istehsalı uzun dövr üçün təkrarlanan məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- istehsal prosesinin və iş yerlərinin səmərəli və yüksək məhsuldarlıqlı texnika ilə təmin olunmasıdır

182. İstehsalın kooperativləşdirilməsinin formaları hansılardır?

- aqreqat, hissə və texnoloji
- texnoloji, əşya, mexaniki
- mərhələ üzrə aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- əşya, texniki, fiziki
- əşya, istehsal-texniki və texnoloji mərhələ üzrə

183. İxtisaslaşdırma necə meydana çıxır?

- əmək bölgüsünün inkişafı və dərinləşməsi nəticəsində
- müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi nəticəsində
- müxtəlif istehsalların bir müəssisədə birləşməsi nəticəsində
- müəssisələr arasında uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələrinin yaranması nəticəsində
- istehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi nəticəsində

184. Firmada məhsulun qiyməti iqtisadi xərclərdən yüksək olduqda nə əldə etmiş olur?

- Mənfəət
- Keyfiyyət
- İstehsal
- Dəyər
- Xalis gəlir

185. İctimai əmək bölgüsünün formaları hansılardır?

- ümumi, xüsusi, fərdi
- fərdi, texniki, texnoloji
- mütləq, nisbi, inteqrallaşdırılmış
- fiziki, mexaniki, texnoloji
- fərdi, seriyalı, kütləvi

186. Əmək bölgüsünün diferensiallaşdırılmış forması dedikdə nə başa düşülür?

- müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə sex və istehsal sahələrinə ayrılmasıdır

- iqtisadiyyatın iri sahələrə sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır
- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir
- istehsal prosesinin müxtəlif mərhələlərinin bir müəssisə sex daxilində birləşməsi və istehsalın vahid mərkəzdən idarə olunmasıdır

187. Təmərküzləşmənin formaları hansılardır?

- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- konstruksiya, texnoloji ardıcılıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat
- aqreqat, mexaniki, texniki
- fərdi, seriyalı və kütləvi
- istehsal, satış, idxal və ixrac

188. Aşağıdakı cəhətlərdən hansı təmərküzləşmə prosesinə xasdır?

- məhsul istehsalının iri müəssisələrdə cəmləşməsi
- məhsul bazarının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin sayının artması
- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin hamısının bir mərkəzdən idarə edilməsi
- məhsul istehsalının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi

189. Nisbi təmərküzləşdirmə nədir?

- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır

190. İstehsalın ictimai təşkili formaları hansılardır?

- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, kooperativləşdirilməsi və kombinləşdirilməsi
- istehsalın elektriklişdirilməsi, mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kimyalaşdırılması
- fərdi, seriyalı və kütləvi istehsal
- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması
- istehsalın mexanikləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kompleks avtomatlaşdırılması

191. Təmir təsərrüfatları köməkçi təsərrüfat forması kimi hansı struktur bölmənin tərkibindədir?

- köməkçi sexə
- yardımçı sexə
- əsas sexə
- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə

192. Alət təsərrüfatları köməkçi təsərrüfat forması kimi hansı struktur bölməyə tabedir?

- köməkçi sexə
- yardımçı sexə
- əsas sexə

- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə

193. Müəssisədə idarəetmənin metod və üsulları hansılardır?

- iqtisadi,inzibati və hüquqi
- sosial,psixoloji və fiziki
- siyasi,sosial və iqtisadi
- əməli,statistik və mühasibat
- tam ,təsərrüfatdaxili və sahələrarası

194. Müəssisənin əsas sexlərin istehsal tullantılarından təkrar istifadə edilməsi (təkrar istehsalı) məqsədlə hansı sex yaradılır?

- yardımçı sex
- köməkçi sex
- əsas sex
- xidmətedici sex
- sosial-məişət bölməsi

195. Hansı halda müəssisə törəmə müəssisəsi hesab edilir?

- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 49 faizinə malikdirsə və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun 75 faizini alırsa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə və bu iştirak payı müəssisənin ümumi yığıncağını istənilən vaxı çağırmağa imkan verirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 25 faizə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alırsa və bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun hamısını yaxın iki ildə almalıdırsa, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir

196. Marketingin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- materiallara tələbatın hesablanması
- marketing kompleksinin işlənilib hazırlanması
- bazar imkanlarının təhlili
- məqsədli bazarın seçilməsi
- marketing tədbirlərinin həyata keçirilməsi

197. Fəhlə kateqoriyasına aid deyil:

- müəssisə ərazisinə nəzarət edənlər
- xammal və hazır məhsulu nəql edənlər
- məhsulun keyfiyyətinə nəzarət edənlər
- təmir işini həyata keçirənlər
- əmək predmetini emal edənlər

198. Müəssisə ləğv edilmir:

- onun təsisçiləri (iştirakçıları) dəyişdikdə

- onun yaradılması zamanı yol verilmiş qanunvericilik pozuntuları ilə əlaqədar
- onun təsisçilərinin (iştirakçılarının) ümumi yığıncağının qərarı ilə
- lazımı xüsusi icazə (lisenziya) olmadan
- fəaliyyət göstərdikdə qanunla qadağan edilmiş fəaliyyət həyata keçirdikdə

199. İxtisaslaşdırılma dərəcəsinə görə müəssisələr bölünürülər:

- ixtisaslaşdırılmış, universal və qarışıq müəssisələrə
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə
- ixtisaslaşdırılmış, kombinləşmiş müəssisələrə
- ixtisaslaşdırılmış, axınlı və fərdi müəssisələrə
- kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə

200. Fəaliyyət miqyasına görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

- kiçik, orta və iri müəssisələrə
- xırda, böyük və transmilli müəssisələrə
- kiçik, böyük, qarışıq müəssisələrə
- axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə
- kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə

201. Marksizm nəzəriyyəsinə görə vahid iş vətəni vahidi ərzində istehsal olunan məhsulun miqdarı hansı göstərici ilə müəyyən edilir?

- əmək məhsuldarlığı
- sahibkarlıq qabiliyyəti
- kapital qoyuluşları
- torpaq rentası
- xammal və materiallar

202. Sənaye məhsullarının sertifikatlaşdırılması üzrə hansı beynəlxalq standartlaşdırma insitutu məşğul olur?

- İSO
- İSB
- TSK
- MİT
- YTD

203. Firmanın maliyyə resurslarının yaranma mənbəyinə və mənşəyinə görə hansı vəsaitlərə bölünürülər?

- Xüsusi və cəlb edilmiş vəsaitlər
- İstehsal edilmiş borc vəsaitləri
- Ümumi və borc istehsal vəsaitləri
- Əmtəə və qeyri istehsal vəsaitləri
- Xüsusi və kredit istehsal vəsaitləri

204. Aşağıdakı cəhətlərdən hansı həm kombinləşməyə, həm də təmərküzləşməyə şamil olunur?

- müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi
- işçilərin sayının azalması
- anoloji məhsullar istehsal edən müəssisələrin birliyi
- müxtəlif istehsalların birliyi
- müəssisələrin istehsal etdiyi məhsul digəri üçün xammaldır

205. Sənaye-istehsal heyətinə daxil edilmir:

- mənzil-kommunal təsərrüfatının işçiləri
- mütəxəssislər
- köməkçi fəhlələr
- mühafizə işçiləri və yangın söndürənlər
- əsas fəhlələr

206. Aşağıdakılardan hansı planlaşdırmanın metodlarına aiddir?

- normativ metod
- sosial-psixoloji metod
- inzibati metod
- funksional metod
- iqtisadi təhlil metodu

207. Dövrüyyə vəsaitlərinə nələr aiddir?

- dövrüyyə fondları və tədavül fondları
- dövrüyyə fondları və əsas fondlar
- istehsal ehtiyatları və qurğuları
- pul vəsaitləri və çoxillik əkmələr
- gələcək dövrün xərcləri və ötürücü qurğular

208. İstehsal firmaları hansı əlamətlərinə görə təsnifləşdirilir?

- fəaliyyət miqyasına, ixtisaslaşma dərəcəsinə görə
- əsas istehsal fondlarına, dövrüyyə fondlarına görə
- mərkəzləşdirmə və qeyri-mərkəzləşdirməyə görə
- əsas istehsal fondlarına, xammalın xarakterinə görə
- dövrüyyə fondlarına, istehsalın təşkili tipinə görə

209. Müəssisənin optimallaşması dedikdə nə başa düşülür?

- az xərclə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olunan ölçüsüdür
- mənfəətlə xərcin mütənasiblik təşkil etdiyi ölçüsüdür
- çox xərclə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- az xərclə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- minimum xərclə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür

210. Müəssisədə investisiya layhəsinin qəbul edilməsi üçün inteqral səmərəlilik göstəricisi:

- müsbət kəmiyyət olmalıdır
- mənfəətə bərabər olmalıdır
- mənfi kəmiyyət olmalıdır
- sıfır (0) bərabər olmalıdır
- xərclərdən çox olmalıdır

211. Müəssisədə dəftərxana işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- qulluqçular kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

212. Əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərməyən amil hansıdır?

- müəssisənin yaşayış yerinə yaxınlığı
- dövlətin sosial siyasəti
- əmək bazarının konyukturası
- fərdi əmək müqaviləsinin şərtləri
- işin xarakteri

213. İxtisaslaşdırılma dərəcəsinə görə müəssisələr bölünürülər:

- ixtisaslaşdırılmış, universal və qarışıq müəssisələrə
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə
- ixtisaslaşdırılmış, kombinləşmiş müəssisələrə
- ixtisaslaşdırılmış, axınlı və fərdi müəssisələrə
- kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə

214. Əməyin stimullaşdırılmasının metodları hansılardır:

- sosial-iqtisadi, fizioloji və psixoloji
- inzibati amirlik, ənənəvi və qarışıq
- feodal, administrativ və kulinar
- kombinləşmiş, ixtisaslaşdırılmış, korrekte
- ixtisaslaşdırılmış, axınlı və kreditləşmə

215. Sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin iqtisadi amilləri hansılardır?

- maddi-texniki, sosial, iqtisadi və təşkilati
- fəhlələrin iş vaxtının artırılması, növbələrin fasiləsizliyi və istirahət müddətinin qısaldılması
- analitik, statistik, eksperimental, qarışıq
- intensiv, ekstensiv, dəyişən, qarışıq
- müəssisədə inzibati idarə heyyyətinin sayının artırılması, fəhlələr arasında rəqabət, əmək haqqının artırılması

216. Alət təsərrüfatları köməkçi təsərrüfat forması kimi hansı struktur bölməyə tabedir?

- köməkçi sexə
- yardımçı sexə
- əsas sexə
- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə

217. Vahid iş vaxtı vahdi ərzində və normal əmək intensivliyi şəraitində bir məhsul istehsalına orta hesabla çəkilən vaxt necə adlanır?

- ictimai zəruri iş
- ictimai əmək bölgüsü
- istehsalın ixtisaslaşması
- kooperasiyalaşdırma
- kombinləşdirilmə

218. Müəssisələrdə idarəetmə funksiyaları hansılardır?

- planlaşdırma, təşkilat, koordinasiya
- istehsal, mübadilə, istehlak
- idarəetmədə əmək bölgüsü, təkbəşmaçılıq, korporativ əhval-ruhiyyəsi
- xətti, funksional, xətti-funksional inzibati
- iqtisadi, sosial-psixoloji

219. Müəssisənin balansının passiv hissəsi nəyi göstərir?

- müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını
- müəssisənin əmlakının tərkibini
- müəssisənin pul vəsaitlərini
- müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını

220. Sənaye sahələrində istehsalın təmərküzləşməsi nədir?

- sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkilərinin mütəmadi artması
- yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması
- istehsal həcminin kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi
- bütün sənaye müəssisələrinin birliyi
- sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası

221. İxtisaslaşma dərəcəsinə görə təsnifləşdirilən müəssisələr hansıdır?

- universal, ixtisaslaşmış, qarışıq müəssisələr
- kiçik, orta, iri müəssisələr
- yeyinti, yüngül, qarışıq müəssisələr
- hasiledici, emaledici, qarışıq müəssisələr
- kütləvi, seriyalı, ixtisaslaşdırılmış müəssisələr

222. Aşağıdakı əlamətlərdən hansından planların növlərini təsnifləşdirərkən istifadə edilmir?

- istehsalın həcminə görə
- idarəetmə iyerarxiyasına görə
- planlaşdırma iyerarxiyasına görə
- əhatə etdiyi dövrə görə
- funksional baxımdan

223. Maliyyə fəaliyyətinin nəticələri haqqında hesabatın nəticəsinə əsasən müəssisənin hesabat ilini mənfəətlə başa vurması işçilərə nə üçün maraqlıdır

- əmək haqqı yüksəldilsin
- əmək məhsuldarlığı artsın
- rentabellik yüksəlsin
- kreditlərə görə faizlər aşağı salınsın
- istehsal xərcləri azaldılsın

224. Təkrar istehsalın formaları hansılardır?

- sadə və geniş
- intensiv və ekstensiv
- dövrü və fasiləsiz
- birbaşa və dolay
- dəqiq və təkmil

225. Müəssisədə idarəetmənin metod və üsulları hansılardır?

- iqtisadi, inzibati və hüquqi
- sosial, psixoloji və fiziki
- siyasi, sosial və iqtisadi
- əməli, statistik və mühasibat
- tam, təsərrüfatdaxili və sahələrarası

226. Aşağıdakı hansı hallarda resurs təminatını müəyyən edən sahələrə aid deyil?

- İdarəetmə
- Xammal
- Binalar
- Maşınlar
- Avadanlıqlar

227. Qeyri maddi akitivlərin tərkibinə daxildir:

- lisenziyalar və patentlər
- binalar və nəqliyyat vasitələri
- maşın və avadanlıqlar, nəqliyyat vasitələri
- kassa və bankda olan pul vəsaitləri
- qurğular və dəzgahlar

228. Təmərəküzləşmənin formaları hansılardır?

- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- konstruksiya, texnoloji ardıcılıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat
- aqreqat, mexaniki, texniki
- fərdi, seriyalı və kütləvi
- istehsal, satış, idxal və ixrac

229. İdarəetmənin metodları hansılardır?

- inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji
- iqtisadi, təşkilati, sosial-psixoloji
- inzibati, psixoloji, təşkilati
- iqtisadi; texnoloji, operativ
- maddi-texniki, təşkilati, iqtisadi

230. Əsas fondların ilin əvvəlinə və ilin sonuna dəyərləri hansı göstəricinin müəyyən olunmasında əsas rol oynayır?

- əsas fondların orta illik dəyərinin
- əsas fondların xalis balans dəyərinin
- əsas fondların qiymətləndirilməsi artımının
- əsas fondların qiymətdəndüşmə zərərinin
- əsas fondların ləğvetmə və silinməsinin

231. Sənaye müəssisəsinin öz borclarını satınalmaq hüququnu digər müəssisəyə verməsi necə adlanır:

- faktoring
- lizinq
- forfeytinq
- anderraytinq
- aktuari

232. Yeniliklərin tətbiqində özəl şirkətlərin son məqsədi:

- öz mənfəətini artırmaqdır
- istehlakçıların tələbatını daha dolğun ödəməkdir
- məhsulun keyfiyyətini yüksəltməkdir
- satış bazarlarını genişləndirməkdir

- rəqabət qabiliyyətini artırmaqdır

233. Müəssisədaxili ixtisaslaşdırma nədir?

- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, istehsalı uzun dövr üçün təkrarlanan məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- istehsal prosesinin və iş yerlərinin səmərəli və yüksək məhsuldarlıqlı texnika ilə təmin olunmasıdır

234. Maya dəyərinin hesablanması metoduna görə ilin sonuna olan mal material ehtiyatları nə ilə müqayisə edilir

- xalis bazar dəyəri
- çəkili orta dəyəri
- ilk alış son mədaxil dəyəri
- sonuncu faydalı istifadə müddəti
- son balans dəyəri

235. Hansı hallarda əsas vəsaitlərə amortizasiya hesablanmır?

- silindikdə
- köhnəldikdə
- yenidən qiymətləndirildikdə
- paylanma zamanı
- başqa müəssisəyə əvəzsiz verildikdə

236. Əməyin ödənişinin vaxtamuzd formasına aiddir:

- mükafatlı vaxtamuzd
- birbaşa vaxtamuzd
- mütərəqqi vaxtamuzd
- dolaylı vaxtamuzd
- akord sistemi

237. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin dəstəli üsuluna aid deyil?

- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- bir iş yerinə bir neçə əməliyyatın təhkim edilməsi
- emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması
- bir neçə növ materialın eyni zamanda emalı
- eyni tip avadanlıqların əsasən qrup halında yerləşdirilməsi

238. Müəssisədə amortizasiya ayırmaları norması binalar üçün düz xətt metodu ilə neçə faizdir?

- 1. 7
- 1. 6
- 1. 5
- 1. 2
- 1. 1

239. İstehsalın t m rk zl şdirilm sinin iqtisadi səmərəliliyi nədə ifadə olunur?

- m ssis nin  l l rinin artması nəticəsində bazarlara daha çox məhsul çıxarılmasında
- m ssis nin  l l rinin artması nəticəsində istehsalın texniki-iqtisadi g s-t ricil rinin yaxşılaşmasında
- m ssis nin  l l rinin artması nəticəsində yeni iř yerlərinin yaradılmasında
- m ssis nin  l l rinin artması nəticəsində xammal və materialların emalı imkanlarının geniřl nməsində
- eyniadlı məhsul istehsal larının sayının azalması nəticəsində sahənin idarə edilməsinin asanlaşmasında

240. M ssis d  pul vəsaiti saxlanılmasının hansı motivi yolverilməzdir?

- cərimələr
- sövdələşmə
- xəbərdarlıq
- möhtəkirlik
-  m k haqqının ödənilməsi

241. İqtisadiyyat elmi tədqiq olunmasına görə ne  yerə bölünür v  hansılardır?

- makro, mikro, mezo, meqa
- makro, mikro, inzibati, iqtisadi
- optimal, sabit, mezo, meqa
- sosial, texniki, inzibati, siyasi
- texniki, təşkilati, inzibati, siyasi

242. Sənaye fəhlələri icra etdikləri iřin xarakterindən f rl r  görə ne  qrupa bölünürlər?

- 4
- 2
- 3
- 6
- 5

243. Firmada qiymətqoyma siyasəti həyata keçirilərkən idarə heyətinin ilk nəzərə nəzərə aldıđı kateqoriya hansıdır?

- məhsulun maya dəyərini
-  sas fondların mənəvi köhnəlməsini
- iřil rin rəyini
- hazır məhsul anbarının həcmini
- t hcizt l rin etibarlılıđını

244. İctimai  m k bölgüsünün formaları hansılardır?

-  mumi, xüsusi, fərdi
- fərdi, texniki, texnoloji
- mütləq, nisbi, inteqrallaşdırılmış
- fiziki, mexaniki, texnoloji
- fərdi, seriyalı, kütləvi

245. Kimlər   n əməyin ödənilməsinin dolayı iř muzd formasından istifadə olunur?

- köməkçi fəhlələr
- xidmətçilər
-  sas fəhlələr

- rəhbərlər
- mütəxəssislər

246. Aşağıdakı xərc maddələrindən hansı maya dəyərinə daxil edilmir?

- sosial-mədəni ehtiyaclara çəkilən xərclər
- icarə haqqı xərcləri
- əmək haqqı xərcləri
- reklam xərcləri
- material xərcləri

247. İstehsalın kooperativləşdirilməsinin formaları hansılardır?

- aqreqat, hissə və texnoloji
- texnoloji, əşya, mexaniki
- mərhələ üzrə aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- əşya, texniki, fiziki
- əşya, istehsal-texniki və texnoloji mərhələ üzrə

248. Sənayedə əsaslı tikintinin maliyyələşdirilməsinin üsullarından biri hesab olunur?

- podrat üsulu
- lizinq üsulu
- diler üsulu
- broker üsulu
- makler üsulu

249. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin inzibati metodun təsir vasitələrinə aid edilmir?

- əxlaq normaları
- qayda
- normativlər
- qərar
- göstərişlər

250. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətinə təsir edən amillərə aid deyil?

- sosial amillər
- tarixi amillər
- coğrafi amillər
- hüquqi və mədəni amillər
- siyasi və iqtisadi amillər

251. Əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin iqtisadi amillərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması
- istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi
- elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsala tətbiqi
- yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi

252. Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyəti növlərinə nələr daxil deyil?

- planlaşdırma və proqramlaşdırma
- ixrac və idxal
- birbaşa investisiya və portifel investisiyası
- lisenziyalaşdırma və françayzing

- idarəetmə kontraktları və «qıfıltı» kontraktlar

253. Aşağıdakılardan hansı istehsal tsiklinin azaldılmasının əsas istiqamətlərinə aid deyil?

- məhsulun fondtutumunun azaldılması
- təbii proseslərin süni üsulların köməyi ilə sürətləndirilməsi
- nəqliyyat və nəzarət əməliyyatlarının texnologiya əməliyyatlarla səmərəli şəkildə əlaqələndirilməsi
- texnologiyanın təkmilləşdirilməsi
- növbələrarası fasilələrin azaldılması məqsədilə müəssisənin iş rejiminin təkmilləşdirilməsi

254. Əmək məhsuldarlığı hansı istehsal amilindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- iş qüvvəsi
- kapital
- torpaq
- xammal
- sahibkarlıq qabiliyyəti

255. Aşağıdakı ünsürlərdən hansı vaxt normasına aid deyil?

- məzuniyyət vaxtı
- əsas vaxt
- iş yerinə xidmət vaxtı
- hazırlıq-tamamlama vaxtı
- köməkçi vaxt

256. Aşağıdakılardan hansı iqtisadiyyatın ölkə səviyyəsində araşdırılmasıdır?

- makroiqtisadiyyat
- mikroiqtisadiyyat
- mezoiqtisadiyyat
- meqoiqtisadiyyat
- firma iqtisadiyyat

257. Müəssisənin əsas sexlərin istehsal tullantılarından təkrar istifadə edilməsi (təkrar istehsalı) məqsədilə hansı sex yaradılır?

- yardımçı sex
- köməkçi sex
- əsas sex
- xidmətedici sex
- sosial-məişət bölməsi

258. Əsaslı xərclərə nə aiddir?

- əsas fondların yaradılmasına sərf olunan xərclər
- əsas fəhlələrin əmək haqqı xərcləri
- menecerlərin əmək haqqı xərcləri
- material xərcləri
- köməkçi fəhlələrin əmək haqqı xərcləri

259. Əmək bölgüsünün diferensiallaşdırılmış forması dedikdə nə başa düşülür?

- müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə sex və istehsal sahələrinə ayrılmasıdır

- iqtisadiyyatın iri sahələrə sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır
- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir
- istehsal prosesinin müxtəlif mərhələlərinin bir müəssisə şəx daxilində birləşməsi və istehsalın vahid mərkəzdən idarə olunmasıdır

260. Əməliyyatın tempi nədir?

- vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayı
- materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxt
- xammal və materialın idxal həcmidir
- müəssisələrin ərazi və istehsalın həcminə görə irilənməsidir
- hazır məhsulun anbarlara yığılması və anbarın tutumudur

261. Müəssisə nədir?

- istehsalla məşğul olan hüquqi şəxsdir
- komməriya ilə məşğul olan hüquqi şəxsdir
- həm istehsal, həm də komməriya ilə məşğul olan hüquqi şəxsdir
- 2 və daha çox firmanın birləşməsindən əmələ gələn hquqi şəxsdir
- kombinələşmə vasitəsilə təşkil olunan təsərrüfat subyektidir

262. Əmtəlik məhsula daxil edilmir:

- bitməmiş istehsal qalığının dəyişməsi
- plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı
- plan ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı
- reallaşdırılmış məhsul
- ilin əvvəli və axırı üçün pulu ödənilməyən satılmış məhsul

263. Standartlaşdırma:

- normaların işlənilib hazırlanması (yaradılması) üzrə fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir

264. Bunlardan hansı idarəetmənin iqtisadi metodunun mexanizminə aid olunmur?

- təlimat
- vergi
- gəlir və mənfəət
- əmək haqqı
- qiymət

265. Kütləvi istehsal nədir?

- uzun müddət ərzində fasiləsiz istehsal edilən məmulatın buraxılışının böyük həcmi
- dövrü olaraq istehsalı vaxtaşırı təkrar edilən məhsul buraxılışı

- uzun müddət ərzində fasilələrlə istehsal edilən məmulatın buraxılışı
- istehsalın mövsümlə əlaqədar həyata keçirilməsidir
- təkrar istehsalı nəzərdə tutulmayan biircinsli məmulatın buraxılışının kiçik həcmi

266. Müəssisənin optimal ölçüsü nədir?

- az xərclə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olunan ölçüsüdür
- az xərclə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- mənfəətlə xərcin mütənasiblik təşkil etdiyi ölçüsüdür
- çox xərclə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- minimum xərclə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür

267. Vahid iş vaxtının miqdarı dedikdə nə başa düşülür?

- məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həcmdə işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının planlaşdırılan miqdarıdır
- müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi tapşırığının plan ölçüsüdür
- qurulmuş avadanlıqların miqdarının plan ölçüsüdür
- fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür

268. Müəssisədə işləyən kuryerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına

269. Müəssisənin əsas sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar

270. Sahə iqtisadiyyatı fənninin predmetinə aiddir?

- rentabelliyn yüksəldilməsi
- istehsal xərclərinin artırılması
- rentabelliyn azaldılması
- istehsal xərclərinin azaldılması
- iqtisadiyyatın beynəlxalq səviyyədə araşdırılması

271. İdarəetmənin hansı prinsipinə görə hər bir işçiyə fərq qoyulmadan və həm də hörmətlə münasibət göstərilməlidir?

- Ədalət prinsipi
- İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- Heyətin mükafatlandırılması prinsipi
- Təşəbbüskarlıq prinsipi

272. Müəssisələrdə istehsal proqramının əsaslandırılmasında əsasən aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunur?

- orta illik istehsal gücündən
- rentabellik normasından
- çıxış istehsal gücündən
- giriş istehsal gücündən
- rentabellik indeksindən

273. Sertifikasiya:

- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- məhsullar üçün norma, qayda və xarakteristikaları müəyyənləşdirən fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir

274. Əməyin ödənilməsinin vaxtamuzd formasında işçilərin əmək haqqı hansı qaydada ödənilir:

- faktiki iş vaxtına görə
- hazırlanmış məmulatın sayına görə
- təqvim vaxtına görə
- materialtutumuna görə
- göstərilən xidmətin həcminə görə

275. Əmək haqqının iqtisadi mahiyyəti dedikdə nə başa düşülür?

- iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiyə müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir
- işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait
- vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsait
- müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar
- işəgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait

276. Müəssisənin likvidliyi nədir?

- müəssisənin özünün qısamüddətli öhdəliklərini yerinə yetirə bilmək qabiliyyətidir
- müəssisənin innovasiya prosesini həyata keçirə bilmək qabiliyyətidir
- müəssisənin qısa müddət ərzində debitor borclarını əldə edə bilmək qabiliyyətidir
- müəssisənin məhsul istehsal edə bilmək qabiliyyətidir
- müəssisənin rəqabət apara bilmək qabiliyyətidir

277. Sahə iqtisadiyyatı fənninin predmetinə aid deyil?

- istehsal xərclərinin artırılması
- rentabelliğin yüksəldilməsi
- perspektiv planların hazırlanması
- istehsal xərclərinin azaldılması
- cari planların hazırlanması

278. Firmada məhsulun qiyməti iqtisadi xərclərdən yüksək olduqda nə əldə etmiş olur?

- Mənfəət
- Keyfiyyət
- İstehsal

- Dəyər
- Xalis gəlir

279. İstehsalın təşkili üsuluna görə təsnifləşdirilən müəssisələr hansıdır?

- fərdi, dəstli, axınlı müəssisələr
- kiçik, orta, iri müəssisələr
- hasilat, emal, yüngül müəssisələr
- ixtisaslaşdırılmış, universal, qarışıq müəssisələr
- yüngül, yeyinti, ağır müəssisələr

280. Firmanın bir perioddan digər perioda olan əmtəənin həyat tsikli göstəricisindən adətən hansı hallarda istifadə olunur

- bitməmiş istehsalın həcmi hesablayarkən istifadə olunur
- məhsulun maliyyə vəziyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur
- müəssisənin istehsal edilən məhsulların keyfiyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur
- satış kanallarını müəyyən etmək üçün istifadə edilir
- kollektivin sosial inkişafını planlaşdırarkən istifadə edilir

281. Hansı halda müəssisə törəmə müəssisəsi hesab edilir?

- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 49 faizinə malikdirsə və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun 75 faizini alırsa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə və bu iştirak payı müəssisənin ümumi yığıncağını istənilən vaxı çağırmağa imkan verirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 25 faizə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alırsa və bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun hamısını yaxın iki ildə almalıdırsa, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir

282. Müəssisə ləğv edilmir:

- onun təsisçiləri (iştirakçıları) dəyişdikdə
- onun yaradılması zamanı yol verilmiş qanunvericilik pozuntuları ilə əlaqədar
- onun təsisçilərinin (iştirakçılarının) ümumi yığıncağının qərarı ilə
- lazımı xüsusi icazə (lisenziya) olmadan
- fəaliyyət göstərdikdə qanunla qadağan edilmiş fəaliyyət həyata keçirdikdə

283. İstehsal olunan məhsulun təyinatına görə təsnifləşdirilən müəssisələr hansıdır?

- kütləvi, seriyalı, fərdi müəssisələr
- hasilat, emal, emal, yüngül sənaye müəssisələri
- yüngül, ağır, qarışıq müəssisələr
- ixtisaslaşdırılmış, universal, qarışıq müəssisələr
- kiçik, orta, iri müəssisələr

284. Müəssisənin hansı təşkilati hüquqi forması təsis edilərkən müqavilə tərtib edilmir?

- fərdi müəssisələr

- şərikli və payçı müəssisələr
- səhmdar cəmiyyətlər
- məhdud məsuliyyətli müəssisələr
- şərikli müəssisələr

285. İstehsal prosesləri mürəkkəblilik dərəcəsinə görə necə təsnifləşdirilir?

- sintetik, analitik və birbaşa istehsal prosesləri
- əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal prosesləri
- mexaniki və fizikikimyəvi istehsal prosesləri
- dəstəli, fərdi və əsas istehsal prosesləri
- əsas, köməkçi və fərdi istehsal prosesləri

286. Müəssisədə təchizat-satış işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- qulluqçular kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

287. Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikasında müəssisələrin dövlət büdcəsinə ödədikləri vergilərə aid deyil?

- gəlir vergisi
- mənfəət vergisi
- torpaq vergisi
- əmlak vergisi
- əlavə dəyər vergisi

288. Kapital qoyuluşu:

- əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
- istiqrazların buraxılışına sərf edilən xərclərdir
- qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır
- səhmlərin buraxılışına sərf edilən xərclərdir
- banka qoyulan depozitdir

289. Aşağıdakılardan hansı il ərzində işləmə müddətinə görə müəssisə tipinə aiddir?

- fasiləli, fasiləsiz, mövsümi
- hasilat, emaledici, yeyinti
- kiçik, orta, iri
- ixtisaslaşdırılmış, universal, qarışıq
- kütləvi, seriyalı, fərdi

290. Müəssisənin minimal səmərəli ölçüsü nədir?

- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini minimuma endirə biləcək ən aşağı istehsal həcmidir
- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- uzunmüddətli dövrdə müəssisənin mənfəətini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- istehsal həcmnin artım tempi ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artım tempinin bərabər olması
- müəssisədə istehsalın təkrarlanma dərəcəsi

291. Buraxılan məhsulun iqtisadi təyinatına görə təsnifləşdirilən müəssisələr hansılardır?

- istehsal vasitələri istehsal edən, istehlak şeyləri istehsal edən müəssisələr
- hasiledici müəssisələr, emaledici müəssisələr, kütləvi müəssisələr
- ixtisaslaşdırılmış müəssisələr, universal müəssisələr, seriyalı müəssisələr
- kütləvi müəssisələr, seriyalı müəssisələr
- fasiləli müəssisələr, mövsümi müəssisələr

292. Aşağıdakılardan hansı marketinqin funksiyalarına aiddir?

- əmtəələrin satış bazarlarının müəyyənləşdirilməsi
- əmək məhsuldarlığının artırılması yollarının müəyyən edilməsi
- xammala tələbatın müəyyən edilməsi
- işçilərin sayının planlaşdırılması
- avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi

293. Müəssisənin idarəetmə heyəti hansı kateqoriyaya şamil edilir?

- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

294. Azərbaycan Respublikasında dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsi haqqında qanun neçənci ildə qəbul edilmişdir?

- 1993-cü il
- 1990-cu il
- 1992-ci il
- 1995-ci il
- 1989-cu il

295. Müəssisənin optimallaşması zamanı minimal səmərəli ölçü dedikdə nə başa düşülür?

- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini minimuma endirə biləcək ən aşağı istehsal həcmidir
- uzunmüddətli dövrdə müəssisənin mənfəətini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- istehsal həcmnin artım tempi ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artım tempinin bərabər olması
- müəssisədə istehsalın təkrarlanma dərəcəsi

296. Toxuculuq kombinatları üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın ardıcıl emalına görə
- tullantılardan istifadəyə görə
- xammalın kompleks emalına görə
- üfiqi kombinələşmə
- istehsal-texniki

297. Mexanikləşdirmə və avtomatlaşdırma dərəcəsinə görə təsnifləşdirilən müəssisələr hansıdır?

- qismən mexanikləşdirilmiş, kompleks mexanikləşdirilmiş, avtomatlaşdırılmış müəssisələr
- qismən avtomatlaşdırılmış, kompleks avtomatlaşdırılmış, mexanikləşdirilmiş müəssisələr
- ixtisaslaşdırılmış, universal, kompleks mexanikləşdirilmiş müəssisələr
- məhsul istehsalının bir, iki və daha çox, bütün mərhələlərini əhatə edən müəssisələr

- avtomatlaşdırılmış, ixtisaslaşdırılmış, məhsul istehsalının bir mərhələsini əhatə edən müəssisələr

298. Əməliyyatın taktı nədir?

- materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxt
- vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayı
- xammal və materialın idxal həcmidir
- müəssisələrin ərazi və istehsalın həcminə görə irilənməsidir
- hazır məhsulun anbarlara yığılması və anbarın tutumudur

299. Müəssisələrdə köməkçi təsərrüfat sahələrinin funksiyası nədən ibarətdir?

- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- xidmətdəici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar

300. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin fərdi üsuluna aiddir?

- istehsalı təkrar olunmayan geniş nomenklaturanın olması
- avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəcə yüksək olması
- emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması